

Miljödepartementet

*Enheten för kretslopp och kemikalier
Maria Åhs*

*Rättsenheten
Johan Pettersson*

Remiss av förslag om regelförenkling för avfallstransportörer

(2 bilagor)

Ärendet och dess beredning

Bestämmelser om villkor och tillstånd för avfallstransportörer finns i avfallsförordningen (2001:1063). Syftet med reglerna är att säkerställa att avfall transporteras, hanteras och omhändertas på ett miljömässigt riktigt sätt. Det råder idag generell tillståndsplikt för yrkesmässiga transporter av avfall och i vissa fall ersätts den med anmälningsplikt där miljöpåverkan kan anses mindre.

Naturvårdsverket fick i december 2003 i uppdrag att göra en översyn av befintligt regelverk med syfte att förenkla för företag och myndigheter gällande tillstånd och villkor för avfallstransportörer. Naturvårdsverket redovisade uppdraget till regeringen i mars 2005 genom rapporten *Tillstånd och villkor för avfallstransportörer* (Naturvårdsverkets dnr 641-93-04 RP, Miljödepartementets dnr M2005/2424/Kk).

Naturvårdsverket föreslog en rad lättnader i regelverket vilka de bedömde kunna göras utan negativa miljökonsekvenser. Verket föreslog även att vissa särregleringar tas bort för att göra regelverket mer enhetligt. De synpunkter på regelverket som lämnades till Naturvårdsverket under framtagandet av rapporten var att den administrativa bördan är för stor i jämförelse med den miljönytta som reglerna medför. Länsstyrelserna tvingas lägga stora resurser på den administrativa hanteringen av tillstånds- och anmälningsärendena. Reglerna innebär även en administrativ börda för företagen. Rapporten har remissbehandlats. Remissinstanserna instämde i stor utsträckning i Naturvårdsverkets förslag och flera instanser ville även se mer långtgående regelförenklingar.

Under beredningen av förslaget framkom att ytterligare regelförenkling är möjlig vilket också är i linje med regeringens handlingsplan för regelförenkling.

Naturvårdsverket fick genom regeringsbeslut i november 2006 (dnr N2006/10426/NL) i uppdrag att bistå Regeringskansliet (Miljödepartementet) i arbetet med att ta fram en handlingsplan för regelförenkling.

Naturvårdsverket har i rapporten *Redovisning av regeringsuppdrag om regelförenkling – del 2 av uppdrag 20 i regleringsbrevet* (dnr Dnr 110-760-07, Miljödepartementets dnr M2007/773/R) som redovisades till Miljödepartementet den 19 oktober 2007, lämnat ytterligare förslag om regelförenkling för avfallstransportörer. Förslaget har även kompletterats med en konsekvensbedömning, vilken inkom till Miljödepartementet den 14 december 2007 (dnr M2005/2424/Kk).

Målet för regeringens regelförenklingsarbete är att företagens administrativa kostnader ska minska med minst 25 procent till hösten 2010. Syftet är också att arbetet ska leda till en märkbar förändring i företagens vardag. Med administrativa kostnader avses i första hand företagens kostnader för att upprätta, lagra eller överföra information eller uppgifter som föranletts av krav i lagar, förordningar och myndigheters föreskrifter eller anvisningar i allmänna råd.

Ändringar i avfallsförordningen

Sammanfattning av förslaget: Den som i sin verksamhet transporterar avfall ska anmäla detta till behörig myndighet. Det generella tillståndskrav som idag gäller för transport av avfall föreslås ersättas med ett generellt anmälningsskrav. Anmälningsskravet inträder när transportören transporterar mer än 100 kg farligt avfall alternativt mer än 10 ton eller 50 kubikmeter övrigt avfall per kalenderår. En miljösanktionsavgift införs för den som i sin verksamhet transporterar avfall men inte är anmäld hos behörig myndighet. Undantag för anmälningsskyldighet för transport av djurkadaver och stallgödsel införs i förordningen. Tidigare har detta undantag funnits i Naturvårdsverkets föreskrifter.

Naturvårdsverkets förslag: Naturvårdsverket föreslår att de företag som yrkesmässigt transporterar avfall ska omfattas av ett generellt registreringskrav hos behöriga myndigheter i enlighet med Europaparlamentets och Rådets direktiv 2006/12/EG om avfall. Förslaget innebär att nuvarande krav i avfallsförordningen (2001:1063) om tillstånd alternativt anmälan för transport av avfall ersätts med krav på anmälan hos behörig myndighet. Förslaget påverkar inte de regler som finns för gränsöverskridande transporter av avfall. Naturvårdsverket föreslår inga förändringar i regelverket för anteckningsskyldighet, transportdokument eller mellanlagring.

Förslag: Det föreslås även att ändringar görs i förordningen (1998:950) om miljöstraffsavgifter där en miljöstraffsavgift om 10 000 kr införs för den som transporterar avfall yrkesmässigt men inte är anmäld hos behörig myndighet. Ett undantag för registreringskrav för transport av djurkadaver eller stallgödsel förs in i avfallsförordningen (2001:1063).

Skälen för förslaget:

Förslaget utgår från Naturvårdsverkets bedömning att ytterligare lättnader än de föreslagna av verket 2005 är möjliga. Därmed föreslås att registreringsplikt för avfallstransportörer i enlighet med reglerna direktiv 2006/12/EG om avfall bör införas.

Den nuvarande svenska regleringen går utöver vad som krävs enligt EG-rätten och innebär mer administration för företagen och länsstyrelserna genom tillståndsprövningen. Den förväntade effekten av att tillståndsplikten ersätts med en generell anmälningsplikt är att den administrativa bördan för företagen minskar. Näringslivets kostnader för ansökan om tillstånd för transport av avfall uppgår enligt NUTEK till 519 357 kr/år (NUTEK:s rapport 2006:01, sid. 85).

I Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/12/EG om avfall anges att de företag vilka yrkesmässigt insamlar eller transporterar avfall ska registreras hos de behöriga myndigheterna. Registreringen föreslås ske hos länsstyrelsen genom en anmälan. Anmälan giltighet bör tidsbegränsas till 5 år. Länsstyrelsen ska underrätta de kommunala nämnderna om dessa anmälningar samt upplysa avfallstransportörerna om gällande regler för avfallstransporter.

Miljökonsekvenser

Förslaget bedöms inte innebära några negativa miljökonsekvenser. De förutsättningar som idag kontrolleras vid en tillståndsprövning är generellt en kontroll av att andra regelverk följs och dessa regelverk kommer inte att påverkas av förslaget. Exempelvis kontrolleras ansvars- och trafikförsäkring, senaste årsredovisning (för att visa att företaget har en god ekonomi), kontroll av yrkestrafiktillstånd (vilket kräver tillräckliga ekonomiska resurser, ADR-intyg om avfallet som ska transporteras är farligt avfall).

Genom ett borttagande av tillståndskravet skulle enligt Naturvårdsverkets bedömning avfallstransportörens kontakt med länsstyrelsen minska och därmed kännedomen om avfallsbestämmelserna. Information om dessa regler borde dock kunna lämnas till transportören i samband med anmälan och finnas tillgänglig på länsstyrelsens webbplats.

Miljönyttan med dagens hårdare krav på avfallstransportörer ifrågasattes både av Naturvårdsverket och av remissinstanserna i remitteringen 2005. Detta mer långtgående förslag till regelförenkling bedöms inte leda till någon försämring för miljön. Kraven om registrering hos behörig

myndighet för avfallstransportörer, tillsammans med övrigt regelverk på området, bedöms skapa tillräckliga förutsättningar för kontroll över avfallsflödet.

Anmälningssplikten

Anmälningssplikten föreslås gälla den som i sin verksamhet transporterar avfall. I Europaparlamentets och Rådets direktiv 2006/12/EG om avfall anges att avfall får transporteras yrkesmässigt av den som är registrerad hos behörig myndighet. Enligt ett avgörande från EG-domstolen omfattar detta krav även den som inte är avfallstransportör till yrket men som inom ramen för sin egen verksamhet transporterar avfall producerat av honom själv. (EG-domstolens mål nr C-270/03 från 9 juni 2005. Kan återfinnas på Europeiska gemenskapernas domstols webbplats: <http://curia.europa.eu/sv/index.htm>). Särregleringar kring serviceföretag eller andra liknande företag bedöms därmed inte kunna införas. Enhetliga regler bör gälla för alla som transporterar avfall oavsett om avfallet producerats inom den egna verksamheten eller av tredjeman.

Direktivet och EG-domstolens avgörande ger ingen vägledning till undantag från anmälningssplikten. Här måste hänsyn tas till direktivets måluppfyllelse att alla bestämmelser om avfall främst måste syfta till att skydda människors hälsa och miljön mot skadliga effekter som uppkommer i samband med (bland annat) transporter av avfall. Det bedöms inte vara rimligt att enstaka transporter eller mycket små mängder avfall skulle motivera en registrering hos behörig myndighet. En nedre gräns för när anmälningssplikten träder in föreslås därmed. Avgörandet hänvisar även till att transporter av avfall som utgör en normal och regelbunden verksamhet ska anses vara yrkesmässiga. Däri bör inte mindre transporter omfattas enligt föreliggande förslag. De operativa tillsynsmyndigheterna samt den enskilde avfallstransportören bör inte ställas inför onödigt svåra gränsdragningsproblem. En nedre mängdgräns motiveras genom att den ger en angivelse om när avfallstransporter kan anses utgöra en normal och regelbunden verksamhet.

Mot bakgrund av detta föreslås anmälningssplikten gällande farligt avfall träda in när transporterna överstiger 100 kg per kalenderår. I rapporten från 2005 föreslog Naturvårdsverket 100 kg farligt avfall som en gräns för när anmälningssplikt/tillståndsplikt skulle träda in beroende på vem som var avfallstransportör. Då reglerna bör vara likställda för alla som transporterar avfall inom ramen för sin verksamhet föreslås den gälla generellt för transporter av farligt avfall.

För övrigt avfall föreslås anmälningssplikten träda in då mängden uppgår till mer än 10 ton alternativt 50 kubikmeter övrigt avfall per kalenderår. I dag finns ett undantag från tillstånds- och anmälningssplikt för transporter av avfall som uppstått inom egen verksamhet och understiger 50 ton alternativt 250 kubikmeter övrigt avfall. Särreglering kring avfall som uppstått i egen verksamhet bedöms vara svår att bibehålla mot bakgrund

av uppfyllelsen av direktivet och EG-domstolens avgörande som anger att även den som transporterar avfall som uppstått i egen verksamhet ska anses vara en avfallstransportör. Istället föreslås en generell gräns för övrigt avfall. Detta kan leda till att något fler transportörer som transporterar avfall som uppstått inom den egna verksamheten behöver anmäla dessa. Före 2005 fanns dessa gränser (10 ton alternativt 50 kubikmeter) i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 1999:8) och höjningen till 50 ton alternativt 250 kubikmeter övrigt avfall som infördes 2005 har inte inneburit någon markant minskning av antalet anmälningar. Därmed bedöms inte denna föreslagna sänkning av nivåerna för övrigt avfall som uppstått inom den egna verksamheten till maximalt 10 ton alternativt 50 kubikmeter innebära någon markant ökning av antalet anmälningar för dem som transporterar avfall som uppkommit i egen verksamhet.

Miljösanktionsavgift

Om tillståndsplikten för avfallstransportörer tas bort blir straffbestämmelsen i miljöbalken 29 kap. 4 § 1 punkten n) om otillåten miljöverksamhet avseende brott mot en föreskrift om tillstånd för yrkesmässig transport av avfall obsolet. Om förslaget genomförs föranleder det således en följdändring i miljöbalken.

I prop. 2005/06:182 Miljöbalkens sanktionssystem, m.m. (s. 88) uttalades att en miljösanktionsavgift en lämplig påföljd för situationer där lagstiftaren har gjort bedömningen att en anmälningsplikt räcker. För en överträdelse av 27 § avfallsförordningen (2001:1063) genom att i verksamhet transportera avfall utan att vara anmäld hos länsstyrelsen föreslås därför en miljösanktionsavgift om 10 000 konor.

I dag finns det en miljösanktionsavgift för att inte upprätta ett transportdokument om 5 000 kronor. Att transportera avfall och inte vara anmäld bedöms som en allvarigare förseelse och bör därmed beläggas med en högre avgift.

Brott mot avfallsförordningen i enlighet med förordningen om miljö-sanktionsavgifter har under 2000-talet föranlett att mellan 8-18 miljö-sanktionsavgifter dömts ut per år. Miljösanktionsavgifterna redovisas mot inkomsttitel på statsbudgeten. Om ett liknande antal fall framöver döms ut även mot dem som inte anmäler sig som avfallstransportörer kommer den föreslagna nya miljösanktionsavgiften leda till ytterligare 80 000 – 180 000 kronor i avgiftsintäkter per år.

Det är svårt att förutse hur många miljösanktionsavgifter som kan komma att dömas ut enligt förslaget. Förändringar i regelverket kan leda till ökad kunskap om (det nya) regelverket och att de som är anmälningspliktiga kommer att uppfylla kraven, vilket leder till att färre miljösanktionsavgifter behöver dömas ut.

Stallgödsel och djurkadaver

Europaparlamentets och Rådets direktiv 2006/12/EG om avfall undantar djurkadaver och stallgödsel samt andra naturliga, ofarliga ämnen som används i jordbruk från dess omfattning. Idag finns det undantag från tillstånds- och anmälningsplikt för transport av djurkadaver och stallgödsel i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFFS 2005:3). Detta undantag bör föras in i avfallsförordningen (2001:1063).

Mellanlagring, anteckningsskyldighet samt transportdokument

Förslag: I nuläget föreslås inga förändringar i regelverket gällande mellanlagring, anteckningsskyldighet samt kraven på transportdokument.

I remitteringen av Naturvårdsverket rapport från 2005 framkom att flera remissinstanser saknade förslag gällande förenklade regler för mellanlagring, anteckningsskyldighet samt krav på transportdokument.

Naturvårdsverket har inte inkommit med några förslag till förändringar gällande mellanlagring, anteckningsskyldighet eller transportdokument.

Skälen för förslaget:

Mellanlagring

Mindre företag som mellanlagrar små mängder farligt avfall i företagens lokaler kan anses drabbas av en onödig administrativ börda då företagen måste anmäla detta enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Denna problematik är känd och förändringar i regelverket kring mellanlagring kan införas efter EU:s nya ramdirektiv för avfall är antaget, eftersom frågan regleras/adresseras däri. Troligen kan direktivet antas under slutet av 2008 och ska vara genomfört två år senare.

Anteckningsskyldighet och krav på transportdokument

Anteckningsskyldigheten som finns angiven i 42-45 §§ i avfallsförordningen har sin motsvarighet i direktivet 2006/12/EG om avfall i artikel 14. De svenska bestämmelserna går längre än vad som föreskrivs i EG-lagstiftningen eftersom alla aktörer (producent, transportör, och behandlare) ska föra anteckningar om avfall och efter anmodan lämna dessa uppgifter till tillsynsmyndigheterna. I direktivet 2006/12/EG finns endast krav på att inrättningar och företag ska föra anteckningar och inte producenter eller transportörer (art. 14). Med hänvisning till att både den kommunala ensamrätten för insamling och behandling för farligt avfall och Kretsloppsregistret (ett frivilligt register för registrering av transporter av farligt avfall som drevs av näringslivet) har upphört kan transportörernas anteckningar öka i betydelse för de operativa tillsyns-

myndigheterna. Därmed bedöms att anteckningsskyldigheten bör vara oförändrad i nuläget.

Kraven på transportdokument finns i 41 § i avfallsförordningen och anger att för varje transport av farligt avfall inom Sverige ska ett transportdokument upprättas. Kraven i EG-lagstiftningen anger endast att ett lämpligt system för övervakning och kontroll av transporter av avfall som uteslutande sker inom områden under deras jurisdiktion, ska införas. Vidare finns i EG-förordningen 1013/2006 om transport av avfall däremot krav på transportdokument för alla gränsöverskridande transporter av avfall, men det finns inga krav på att transportdokument måste upprättas nationellt.

Paragrafen ändras genom att de mängdgränser som tidigare fanns i 27 § och reglerade såväl tillståndsplikt som krav på transportdokument nu lyfts in i 41 §.

Ändringar i regelverket kring anteckningsskyldighet samt transportdokument kan bli aktuella på sikt. Den pågående revideringen av EU:s ramdirektiv för avfall kommer också att föranleda förändringar i svensk avfallslagstiftning. Mot bakgrund av detta kan förändringar i regelverket för anteckningsskyldighet och även kraven på transportdokument göras efter att ramdirektivet för avfall har antagits.

Svensk författningssamling

Förordning om ändring i avfallsförordningen (2001:1063);

SFS

Utkom från trycket
den

utfärdad den

Regeringen föreskriver i fråga om avfallsförordningen (2001:1063)
dels att 9, 27 – 30, 37, 39, och 41 §§ ska ha följande lydelse,
dels att rubriken närmast före 26 § ska ha följande lydelse,
dels att 26 och 31 – 36 §§ samt rubrikerna närmast före nuvarande 34 och 39 §§ ska upphävas.

- 9 §** 21, 27, 41, 43 och 44 §§ ska inte tillämpas
1. när farligt avfall ingår som en beståndsdel i hushållsavfall enligt 15 kap. 2 § miljöbalken,
 2. när oljehaltigt barlast- eller tankspolvatten från fartyg tas emot och behandlas enligt lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg eller förordningen (1980:879) om åtgärder mot förorening från fartyg,
 3. på hantering av kasserad ammunition, kasserade fyrverkeripjäser och andra kasserade sprängämnen (avfallstyper 16 04 01, 16 04 02 och 16 04 03 i bilaga 2), eller
 4. på djurkadaver och stallgödsel.

Transport av avfall

27 § Den som i sin verksamhet transporterar avfall ska anmäla detta till länsstyrelsen i det län där verksamhetsutövaren har sitt säte eller utövar den huvudsakliga delen av sin verksamhet. Om verksamhetsutövaren har sitt säte utomlands ska anmälan göras till länsstyrelsen i något av de län där avfallet hämtas eller lämnas.

Anmälan ska innehålla uppgift om verksamhetsutövarens namn, organisationsnummer och adress. Anmälan ska förnyas vart femte år.

28 § Anmälningsplikten enligt denna förordning omfattar den som per kalenderår i sin verksamhet transporterar

1. sammanlagt mer än 100 kilogram eller 100 liter farligt avfall, eller
2. mer än 10 ton eller 50 kubikmeter övrigt avfall.

Anmälningsplikt gäller dock alltid för transport av avfall som innehåller PCB, kvicksilver (med undantag för hela lysrör eller andra ljuskällor), cyanid eller kadmium.

29 § Länsstyrelsen ska föra ett register över de verksamhetsutövare som i enlighet med 27 § har anmält att de transporterar avfall.

Länsstyrelsen ska underrätta den kommunala nämnden med ansvar för avfallsfrågor om anmälningar enligt 27 §.

30 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om undantag från anmälningsplikten i 27 §.

37 § Den som yrkesmässigt samlar in eller för någon annans räkning yrkesmässigt ombesörjer återvinning eller bortskaffande av avfall ska vara anmäld hos länsstyrelsen.

En verksamhet som omfattas av tillstånd eller anmälan enligt 9 kap. miljöbalken eller 27 § i denna förordning behöver dock inte anmälas särskilt enligt första stycket.

Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om undantag för anmälningsplikten.

39 § Den som lämnar över annat avfall än hushållsavfall för transport är skyldig att kontrollera att transportören är anmäld enligt 27 eller 37 §§ eller har undantagits från anmälningsplikt enligt 30 §. I fråga om farligt avfall ska avfallslämnaren även kontrollera att mottagaren har de tillstånd som krävs för att hantera avfallet.

41 § För varje transport av farligt avfall inom Sverige ska avsändaren upprätta ett transportdokument om mängden transporterat avfall överstiger

1. 2 fat (400 liter) oljeavfall per kalenderår
2. 1 fat (200 liter) lösningsmedelsavfall per kalenderår
3. 1 fat (200 liter) färg- eller lackavfall per kalenderår,
4. 300 hela lysrör eller andra ljuskällor per transport,
5. 300 kilogram använt köldmedium per transport,
6. 300 kilogram avfall av elektriska och elektroniska produkter per transport, eller

7. sammanlagt mer än 100 kilogram övrigt farligt avfall per kalenderår.

För transport av avfall som innehåller PCB, kvicksilver (med undantag för hela lysrör eller andra ljuskällor), cyanid eller kadmium ska transportdokument alltid upprättas.

Dokumentet ska innehålla uppgift om avsändare, mottagare, transportör, avfallsslag och avfallsmängd samt undertecknas av avsändaren och vid mottagande av mottagaren.

Naturvårdsverket får efter att ha hört övriga berörda tillsynsmyndigheter meddela föreskrifter om utformningen och handläggningen av transportdokument som avses i första stycket.

Denna förordning träder i kraft den X/X 2008.

På regeringens vägnar

ANDREAS CARLGREN

Egon Abresparr
(Miljödepartementet)

Svensk författningssamling

Förordning om ändring i förordningen (1998:950) om miljösanktionsavgifter;

SFS

Utkom från trycket
den

utfärdad den

Regeringen föreskriver att bilagan till förordningen (1998:950) om miljösanktionsavgifter ska ha följande lydelse.

Bilaga¹

Överträdelser av artskyddsbestämmelser

Artskyddsförordningen

1.1.1 För en överträdelse av 44 § artskyddsförordningen (2007:845) genom att inte anmäla en förevisning till länsstyrelsen trots att det finns en föreskrift om att en sådan anmälan ska göras är miljösanktionsavgiften 2 000 kronor.

Överträdelser av bestämmelser om avfall

Avfallsförordningen

7.1.1 För en överträdelse av 27 § avfallsförordningen (2001:1063) genom att i verksamhet transportera avfall utan att vara anmäld hos länsstyrelsen är miljösanktionsavgiften 10 000 konor.

7.1.2 För en överträdelse av 38 § avfallsförordningen (2001:1063) genom att i egenskap av ägare eller nyttjanderättshavare till en fastighet inom detaljplanlagt område gräva ned annat avfall än trädgårdsavfall innan anmälan har gjorts till kommunen är miljösanktionsavgiften 1 000 kronor.

7.1.3 För en överträdelse av 41 § avfallsförordningen (2001:1063) genom att i egenskap av avsändare inte upprätta ett transportdokument med uppgift om

¹ Senaste lydelse 2007:850.

SFS

avsändare, mottagare, transportör, avfallsslag och avfallsmängd är
miljösanktionsavgiften 5 000 kronor.

Förordningen om deponering av avfall

Denna förordning träder i kraft den

På regeringens vägnar

ANDREAS CARLGREN

Egon Abresparr
(Miljödepartementet)